

вісник»: історія та сьогодення (головуючі – кандидат богословських та історичних наук, доцент протоіерей М. Лагодич і кандидат богословських наук диякон П. Лопатинський).

На конференції виступили з доповідями співробітники НДІУ: С. Бойко «Християнська філософія Т. Шевченка»; Л. Дворніцька «Концепція Бога у творчості Шевченка періоду заслання»; О. Смольницька «Релігійне підґрунтя міфологем у сучасній українській літературі (на матеріалі ліричної драми Віри Вовк «Ораторія хвали»)»; Ю. Фігурний «Роль П. Конашевича-Сагайдачного у відродженні в Україні Київської Митрополії

Руської (Української) Православної Церкви – націєтворчі та етнокультурні аспекти»; О. Газізова «Роль українознавства у формуванні патріотизму сучасної молоді».

Після засідання секцій відбулося підведення підсумків та урочисте закриття конференції. За її результатами було видано науковий збірник «Православ'я в Україні: Збірник матеріалів V Міжнародної наукової конференції. – К., 2015. – Частина I. – 624 с.; Частина II. – 512 с.».

Юрій ФІГУРНИЙ

кандидат історичних наук, завідувач відділу української етнології НДІУ

УКРАЇНСТВО В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ ЦИВІЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

29 жовтня 2015 р. Центр українознавства філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка організував і провів Міжнародну наукову конференцію «Українство в контексті світових цивілізаційних процесів», присвячену 15-річчю заснування Центру українознавства.

До програми конференції було включено понад 80 доповідей провідних дослідників науково-дослідних, науково-освітніх, культурно-просвітницьких закладів України, Польщі та Білорусі. Серед присутніх на пленарному засіданні були і вчені Науково-дослідного інституту українознавства Міністерства освіти і науки України, а саме директор НДІУ Б. Галайко та співробітники С. Бойко, О. Газізова, Ю. Фігурний.

Конференція відбулася у червоному корпусі Університету на історичному факультеті. З вітальним словом до учасників конференції звернулися проректор з науково-педагогічної роботи КНУ професор В. Бугров, директор Центру українознавства філософського факультету КНУ професор М. Обушний та заступник декана філософського факультету КНУ доцент С. Руденко.

На пленарному засіданні виступили як українські, так і зарубіжні вчені. Відкрив пленарне засідання конференції М. Обушний доповіддю «Концептуальні підходи дослідження українства в світовому цивілізаційному поступі науковцями Центру українознавства». Також прозвучали такі доповіді: В. Ластовський «Українські «черкаси»: поява на історичній арені в контексті цивілізаційних

процесів та історіографічного міфу» (м. Київ, Україна); В. Скляр «Значення етнологічних студій сучасного українознавства у консолідації українства в європейському цивілізаційному поступі» (м. Харків, Україна); Т. Воропаєва «Цивілізаційний поступ українства: теоретико-емпіричні результати дослідження» (м. Київ, Україна); Й. Гетка «До питання про будівництво елементів громадянського суспільства у XVIII ст.: василіанське «богословіє нравоучительное»» (м. Варшава, Польща); Р. Крамар «Ціна тріумфу: що змусило примадонну Соломію Крушельницьку покинути сцену Великого театру у Варшаві» (м. Варшава, Польща); О. Батюков «Українские артефакты в фондах Музея истории Могилева» (м. Могильов, Білорусь); В. Бочковська «Співпраця Музею книги і друкарства України з Центром українознавства філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка» (м. Київ, Україна); Т. Шептицька «Діаспорне письменство як форма присутності українства у світовому культурному просторі» (м. Київ, Україна); С. Кагамлик «Презентація видань Центру українознавства філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка за 2000 – 2015 рр.» (м. Київ, Україна).

Після перерви робота конференції продовжилась за дослідницькими напрямками. Перший напрямок об'єднав таку актуальну проблематику: «Теоретико-методологічні проблеми розвитку українства в контексті світових цивілізаційних процесів» і «Події Євромайдану та російська агресія проти України у контексті цивілізаційних процесів». Були заслухані доповіді: С. Конча «Давні слов'яни в контексті європейського

цивілізаційного поступу (II тис. до н.е. – I тис. н.е.)» (м. Київ, Україна); О. Мостяєв «Розвиток цивілізаційного підходу в контексті українознавчих досліджень» (м. Київ, Україна); Т. Усатенко «Громадянська освіта в контексті українознавства» (м. Київ, Україна); К. Кобченко «Тоталітаризм і Україна: досвід минулого та виклики сучасності» (м. Київ, Україна); І. Суховерська, Х. Чернописька «Добровольчі батальйони Нацгвардії України у громадсько-політичних візіях студентів Львівського національного університету імені Івана Франка» (м. Львів, Україна).

Другий напрямок акумулював у собі наступну тематику: «Трансформація цивілізаційної ідентичності громадян України», «Українство і європейський цивілізаційний простір: взаємодія в минулому та сьогодні», «Українська еліта в процесах консолідації нації та цивілізаційного вибору України». Викликали зацікавлення виступи: М. Довбищенко «Український досвід християнської єдності: минуле та виклики сучасності» (м. Київ, Україна); І. Грабовська «Сучасна українська гендерна політика у світлі євро-цивілізаційних прагнень України» (м. Київ, Україна); І. Василик «Цивілізаційні пошуки українства в імперський період» (м. Київ, Україна); Н. Авер'янова «Сучасне українське образотворче мистецтво: входження в європейський художній простір» (м. Київ, Україна); Т. Антонюк «Університети міста Києва в міжнародному науково-освітньому просторі» (м. Київ, Україна); С. Бойко «Освіта як один із чинників формування національної еліти» (м. Київ, Україна); С. Кагамлик «Українська православна ієрархія ранньомодерного часу в цивілізаційному контексті» (м. Київ, Україна); Р. Лехнюк «Соціальні та політичні

дилеми греко-католицького духовенства в Галичині на початку ХХ ст. (у світлі публіцистичної спадщини о. Онуфрія Волянського)» (м. Львів, Україна).

Третій напрямок поєднав таку проблематику: «Національно-культурні надбання українства у цивілізаційному поступі» і «Закордонне українство в процесах цивілізаційних перетворень». Були заслухані доповіді: В. Петрикова «Українознавство в Українській Академії наук в 20-ті роки ХХ ст.: культурно-інформаційна змістовність» (м. Харків, Україна); Ю. Фігурний «Етнокультурні та націєтворчі надбання українства у цивілізаційному поступі» (м. Київ, Україна); І. Машкова «Українська педагогічна преса Канади як фактор розвитку сучасної українознавчої освіти» (м. Київ, Україна); А. Мишуста «Українки-емігрантки на варті національної ідентичності (на прикладі діяльності Гуртка старших пластунок «Україна» в Чехословаччині (1933 – 1937 рр.)» (м. Дніпропетровськ, Україна); Л. Сорочук «Етнокультурна традиція українців у контексті світового культурного простору» (м. Київ, Україна). Також варто відзначити активну участь в обговоренні актуальних українознавчих проблем модератора засідання В. Скліра.

На заключному пленарному засіданні були заслухані звіти керівників секцій К. Кобченко, Н. Авер'янової, В. Скліра та розроблено й ухвалено резолюцію конференції.

Оскільки Центр українознавства філософського факультету КНУ святкував свій п'ятнадцятирічний ювілей, його директор М. Обушний оприлюднив найвагоміші наукові досягнення українознавчого осередку. Впродовж 2000 – 2015 рр. вийшло друком 130 видань, у тому числі 36 монографій, 7 навчальних посібників, 8 програм, 3 навчально-методичні комплекси і розробки, 52 збірники наукових праць, 20 збірників документів, загалом співробітниками Центру опубліковано близько 1,5 тис. наукових статей у журналах, збірниках наукових статей та інших виданнях.

М. Обушний наголосив на важливості об'єднання зусиль науковців Центру українознавства філософського факультету КНУ та НДІУ МОН України на відновлення українознавства як навчальної дисципліни та його викладання у вищих та загальноосвітніх навчальних закладах України.

Юрій ФІГУРНИЙ

кандидат історичних наук, завідувач відділу української етнології НДІУ

ПІЗНАЄМО СВІЙ РІД – ФОРМУЄМО ЕТНІЧНУ САМОСВІДОМІСТЬ

(Рецензія на книжки Ірини Мацко «Книга мого роду:

Родинне дерево» та «Рости, моє деревце, з міцного коріння»)

Серед різноманітної української книжкової продукції вирізняється невеличка група особливих книг, що є ніби напівфабрикатами, лише основою

книжок про певних людей. Співтворцями таких творів стають самі читачі, бо вони персонально про них – пересічних громадян, їхні генеалогічні корені,